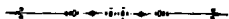

տներ էին համոզելու զինք որ Արշակունիներէ լքուած զահու մը վրայ, միայն իրենք կրնային իրաւապէս և վայելչապէս նստիլ, կը խորհէր ինչպէս փոխարինել ուրեմն Անդոկի այս առաջին հարուածին, ինչպէս զգացնել անոր որ ծրագիրները մատնուած են: Ինքն ալ խնճոյք մը տար իր դղեակին մէջ. բայց ասի նմանութիւն մը պիտի ըլլար Անդոկի ըրածին: Ասկէ զատ Անդոկի խորամանկ նախարարը կըրնար պատրուակով մը մերժել իր հրաւերը ու ինք ծագրելի պիտի ըլլար:

Վարդանի արտայայտութիւնը տագնապեցաւ, ու երեսէն յայտնի կը տեսնուէր որ դժուարին խոհեմու մէջ էր: Ժամեր անցուց նոյն դրութեան մէջ. մութին մէջ կը խաբխափէր ելք մը գտնելու համար: Հուսկ՝ ուրախութեան նշոյլով մը փայլեցաւ դէմքը. իբր թէ իր մռայլ խորհուրդներու խորէն մէկը անցած ըլլար, ձեռքը ճրագ մը:

Հ. Ն. ԱՆԿՐԻԿԵԱՆ

Շարայարիկի

ԴԱՆԻԷԼ ՎԱՐՈՒԺԱՆԸ

ԴԵՊ Ի ՀԱՅՐԵՆԻՔ

(15/28 Յուլիս)

«Բազմավէպ»ի ընթերցողներուն «Վեբաժնութիւն» քերթուածը ներկայացած պահուն՝ «Բազմավէպ»ը իր ուրախակցութիւնները կը յայտէ երիտասարդ Բանաստեղծին որ այդ երգով կը մտնէ գործնական կեանքի ասպարէզը. ան կը դառնայ Պելճիայէն՝ ձեռքին մէջ Գաղաքական Գիտութեանց վկայական մը՝ որ դափնեպսակն է իր բազմամեայ ուսանողութեան և նախապատկեր մը այն պսակներուն՝ զոր քերթողը պիտի ստանայ բանաստեղծութեան մէջ ու թերևս խորհրդարանական ասպարէզին՝ ուր կը յանգի իր ընտրած ճամբան:

Վարուժան ուխտաւորի մը պէս լուռ, ծաղկեայ պսակ մը ձեռքը մտաւ Ս. Ղա-

զար, պսակը դրաւ Հ. Ալիշանի դամբանին վրայ՝ ուսկից առած էր «Վրէժ»ի ուժը և ձայնը: Երիտասարդ բանաստեղծը իր կենդանի աչքերը նահապետին մահարձանին աչքերուն յառած լուռ կեցաւ մի քանի վայրկեան, անոնք անձայն իրարու միտք կարգացին...

ՎԵՐԱԾՆՈՒԹԻՒՆ

Այսպէս երկեց Վերածնունդին՝ երբ բացաւ Թւերն ուղիղ դէպ երկինք,
Երբ մասերն իր մըրբորեցան մեղմորէն
Կապոյտին մէջ լուսածոր.
— «Կ'ելլե՛մ, կ'ելլե՛մ» — նախճիրներու ծընունդ եմ.
Վերականգնեալ լափ գերաւըզոր, գերբնական
Ինչպէս մարգուն գիտակցութիւնն. — ու կ'ելլե՛մ, —
Վարկեան մ'ալ զեռ, և ահա
Վարդի թերթէ ծընած Ողոյ մ'հանգունակ
Ալ կ'ազատեմ օտքերս արեան քողերէն:
Ձեռ յըզացող արգանդէն
Եւ այն ծոցէն որ խուճապներս օրօրեց
Մեծած կուսան՝ կը յառնեմ
Վեր, դէպ ի վեր, լըւաւու
Գլուխս աստղերու ալիքներուն մէջ հրաբորբ:
Ոտքերս ալ վար եր թռնուած մըզանքներս
Եւ խոնձորաբոս և պորտաշնկերս և մըթարս
Ու ամպերէն կը դիտեմ
Ձեռ իբր աղիք պատող փողերն հրացանին,
Ծո՞ք արեւնի դեակներով խաբակուած՝

Որ ժուտապաշտակ մարմար ճակատս ողորկեց
 Իւ սծանեց մայրօրէն
 Մագերբա լի՝ մըրրիկներու համբոյժով:
 Կը դիտեմ մեն հողիներն հայ Հանճարին,
 Որոնք իրենց զանկէն թատով ըզիզինն:
 Զամբոցին իմ շըրթունքներու մանկական.
 Կը դիտեմ գոռ պայթած ոտմբերն հրակոկոն,
 Այդ կընճաններն իմ սրբոխս,
 Որոնց բոցերն արեւնս յաւիթի կ'ընէին.
 Կը դիտեմ վարն նաև մեռած եղբայրներ
 Նոյն արգանդի մէջ սընճած,
 Որոնց, ինձի հաւասար,
 Մեր Մայրը կեանք ըտառաւ,
 Զը կամեցաւ իր սիրտը լայն և աստղերն՝
 Իրմէ զանոնք մուկերաբ զուրս վիճելով. —
 Գուցէ մեր Մայրն այդ լաւ զեանար՝ թէ առնոց
 Ան սաղմին մէջ կը լայնեան
 Այդբայրակուլ անզունդներ,
 Ի՛նչ թացած իր աղիքներուն խորքին մէջ
 Վաղուան համար նենգաբար
 Կը զարնէին սըզոսկումին մառնելի:

Մ'են պիտո՛ւ ըլլամ, յաւերժական պիտո՛ւ ըլլամ. —
 Զիտ տաքցընողն, ո՛վ Ազգեր,
 Զից տաքցընող ճանճալի նոյն թափը չէ՛:
 Մոխիրն հըսկայ պագաբունս —
 Արեւս շէջ մընացորդ —
 Որ մը նըսճօ միթէ եզաւ աշաւար,
 Կամ միթէ ան՝ մապհաններու մէջ այս օր
 Գեռ չի՛ սրբափար, չի՛ յուսար:
 Մ'են պիտո՛ւ ըլլամ, յաւերժական պիտո՛ւ ըլլամ. —
 Զարկիս ներքե կը բարբաէ զարկն հաճկու
 Մըշցիկի, վանցիկի:
 Մարմարեղէն բազումներուն թափն ըմբոստ
 Փայլակն աջիտս, կոյս հողոյս մոռնէն անվեհեր
 Կ'ըսեն թէ ներսըս կ'ապրի
 Արտը մը մատակ առիճի,
 Արտը լի պըզմէ սիրով, վրէժով քինայոյզ,
 Որ կը խոտէ վարդերն հարսի վաւաշտ,
 Ի՛նչ հանգըստի անկողնոյն մէջ կը տեսնայ
 Անկողնաբոյր շըրթունքներով Զոփոթիւնն:
 Որ կը խեղդէ համբուսելով՝ կը ճանչնայ,
 Կը ճանչնայ սիրան այդ՝ թէ հըզօր է ինք միշտ.
 Ինչպէս Ապրիլն՝ յըզի ատոր զարուսով,
 Ինչպէս մըրրիկն՝ ազատութեամբ հոլաթեւ.
 Գիտէ որ մէջն հանճարէ լոյս է ծորած.
 Բոց է, և է բոց ապազան. — ան գիտէ
 Որ Հուսաբով զարափախին խորրութեան՝
 Պիտի բանայ կայծակով զուրը Գրախտին »: —

Գ. ՎԱՐՈՒԹԱՆ

Յ Ա Ղ Թ Ա Ն Ա Կ Ը

Խառնակ և ամփոփ, տեղ տեղ, քովէ քով,
 Թաչիկներակներու տատանումին ներթեւէն,
 Շըրթունքնին ժպտուն՝ բայց թըլըւած արցունքով
 Ամենքն ալ հեռուն, հեռուն կը դիտեն.
 Հեռուն՝ արեւին մարմըրուքները կարմրորակ,
 Ուր արհամարհոտ, լուս շոգենաւ մ'երերուն,
 Հորիզոնին վրայ, յստակ և բարակ,
 Կը նըկարէ դեռ խաղերն իրեն կայմերուն:
 Ալ քարափին վրայ չկան դէմքեր տիրաթով.
 Մոլթն ալ յամբօրէն կու գայ գաւելու
 Այդ շոգենաւին որ ոտկաչկանդ, անվրդով,
 Մէկ հորիզոնէն կ'անցնի միւսին՝ կոռեւելու:

Մինա՛կ, սակայն ինքն իրմով փառաւոր,
 Կը պատէ շուրերն ովկեանին որ կը փրփրայ,
 Եւ խորիտ կը դիմէ նպատակին հեռաւոր,
 Հոն ուր քոստած քարափի մը վրայ
 Միերկիներ կան որ կը սպասեն դեռ իրեն:
 Մերթ թանձր մերթ նրբին անտօղ թէլ մը մուխի
 Որ յամբ սպառում է իր ուժերէն,
 Կը ծըգէ ետին և հետզհետէ կը մըխի
 Ովկեանին խորերն, և կը կռուի աննկուն,
 Նախանձախնդիր իրեն զոյութեան,
 Տանելով իր հետ լուրեր, յոյսեր ամենուն՝
 Որոնց կեանքին հետ կեանք մը կ'ապրի յաւիտեանս:

Հայութեան կեանքն է այդ, որ խաղալիք
 Սին խորհուրդներու բաղխիւններուն, կը սպասէ
 Այդ շոգենաւին որ պատռելով ծով, ալիք,
 Կը դիմէ իրեն, և ինչպէս բազէ
 Որ օդերուն մէջ կը կռուի հեռն հովերուն,
 Ան ալ ովկեանին ալիքներուն կուշտին վրայ
 Մահի դէմ կեանքի յոյսով երերուն,
 Իր յոխորտանքով, մաքառումով կը փրփրայ:
 Երբեմն յոգնասուն, երբեմն նոյն իսկ խոշտան.

[զուած,

Արհամարհելով տարբերն բռնաւոր,
 Այդ վե՛հ շոգենաւն, խեղճ ոյժի սոսկ զանգուած,
 Կը հասնի իրեն նպատակին հեռաւոր,

Հոն ուր քոստած քարափի մը վրան
 Իրեն ըսպասող սիրելիներ կան:

Հ. ԱԼԱՏԻՆ

Գաճիկ

Աշխատէ սրտիդ մէջ ահարատ պահել այն երկ-
 նային հրոյ բոցը՝ որ կը կողուի ԽԻՂՃ ՄՏԱՅ:

(Ուղիղիկով)

Երբ իրաւունքով կը յանդիմանես՝ օգտակար
 թշնամի կ'ըլլաս, այլ երբ ստույթեամբ կը գո-
 վես, այն ատեն վնասակար բարեկամ կ'ըլլաս:
 (Թաղէօ)

Քրիստոնէի տեսութիւնը մինչև՝ ՅԱՒԻՏՆԱԿԱՆ
 ՆՈՒԹԱՆ խորը կը թափանցէ. իրապաշտք՝ ՆՈՒ-
 ԹԵՆ անդին չեն գիտեր անցնիլ: